

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 1. marts 2015

Kirkedag: 2.s.i fasten/A

Tekst: Matt 15,21-28

Salmer:

SK: 410 * 370 * 158 * 25,3 * 28,1+6

LL: 410 * 639 * 370 * 158 * 25,3 * 28,1+6

(410 i min gendigtning)

Forleden nat stod jeg på vores terrasse og kiggede. Da det som nævnt var nat, var alt kulsort i haven. Og lige bortset fra lidt sparsomt lys fra husene, der ligger for enden af kirkegården, der ligger for enden af haven, så var der kulsort i hele mit synsfelt. Det er sjældent, at det er så sort, som den nat. Men da det samtidig var temmelig overskyet, var der stort set ikke en stjerne at se, og månen var sammen med stjernerne skjult for øjet. Derfor var det også kun ganske svagt, jeg kunne skimte konturerne af træer og buske ned gennem haven. Og dog var der alligevel ikke helt så mørkt som Egyptens mørke. For et pænt stykke ude i horisonten og oppe på himlen, sådan en anelse over trætoppene, var der et lille hul i skyerne, og ned gennem dette hul skinnede månelys.

Jeg fik den tanke, at sådan kan livet faktisk godt forme sig for os fra tid til anden. Hele fremtiden, vejen foran (symboliseret ved haven foran mig) kan fortabe sig i det dunkle. Nu kender jeg haven ganske godt, så jeg ville godt kunne gå ned igennem den, for jeg ved, hvor der er noget at passe på eller gå udenom. Men det er jo ikke altid, at vi ved det om livet foran os. Det fortaber sig blot i det dunkle og ukendte, og intet er der at forholde sig til og styre efter, for der er intet at se.

Måske kan vi i en sådan situation se et lille lys langt væk. Et lille lys i mørket. Men det er bare så langt væk, så højt oppe, og det lyser ikke livet op. Så selv om der er lys forude, så forstærker det faktisk bare afstanden og fortætter mørket, for vi har ikke mulighed for at komme hen til det. Det er for uoverkommeligt, uoverskueligt. Da kan man godt miste modet til livet.

Jeg blev også lidt from, da jeg stod dér. Jeg tænkte, at det var da som et tegn fra Gud om, at der er lys i mørket. Selv det mørkeste liv, må se et lys. Det er bare ikke altid, det lader sig gøre. Og det er ikke altid, at det ses som et godt tegn fra Gud. For lyset er dér, og jeg er her, og imellem ligger blot et uigennemtrængeligt mørke. Jeg kan faktisk godt forstå, hvis det i stedet for kan få mennesker til at opleve en forstærkelse af Guds fravær. Jeg kan faktisk godt forstå, hvis det kan få mennesker til at tvivle på Guds kærlighed.

Lad os nu sige, at mit lys dér i nattemørket, er et symbol på Gud, og mørket imellem Gud og mig er livet. Så er tanken da nærliggende, at Gud med lyset på afstand, forventer, at jeg kæmper mig fremad og ud i mørket, for at nå frem i lyset, og derved udviser kampgejst, initiativ, motivation, tro, vilje og byder mørket trods. Men kan man fortænke os i – når det ikke er vor velkendte have, der ligger i mørke, men vort ukendte liv, kan Gud så fortænke os i, at vi holder os tilbage for at begive os ud i det ukendte og farlige? Der er virkelig langt ud til lyset. Jeg orker det ikke, og jeg magter det ikke.

For nu at inddrage GT-salmen, så er jeg som en hjort, der tørster og skriger efter vand. Min sjæl skriger efter Gud. Men Han er langt væk. Og Han er tavs. Imellem os er bare det stille mørke, der dog fremkalder angstens råb hos mig. Jeg råber i mørket, Gud er tavs i lyset langt væk.

Det kan godt være, at der er nogle, der kommer og fortæller mig, at Guds tavshed er som et 'nej' fra Gud, hvilket jo også er et svar. Måske husker jeg også noget om, at Gud jo ikke er en automat, hvor vi bare per automatik kaster vore længsler ind, og så får vi som ønsket eller begæret. Måske husker jeg også, at der jo trods alt er lys i mørket. Men jeg kan ikke bruge noget af dette til noget som helst. Jo, til at mindes – med glæde, men også med sorg, at en gang fandt jeg virkelig trøst, styrke og glæde i disse ord, som ikke er forkerte; som på deres vis egentlig er ret sande om Gud; men i denne situation, i min situation med livsmørket mellem Gud og mig, der virker det ikke. Jeg er i råbet, Gud i tavsheden; det virker ikke. Og nattemørket forstærker mit livsmørke og bliver mit sjælemørke.

Jeg kom til at tænke på i denne sammenhæng, at der er noget, vi meget ofte siger til hinanden i sådanne situationer, som jeg tror vi skal tænke lidt mere over, om det nu også er det rigtige at sige, og det bedste at sige. ”Jeg kan godt forstå dig!” siger vi nogle gange til hinanden. Er du nu også så sikker på, du kan det? Forstår du helt til bunds eksistentiel afmagt og fortvivlelse? Forstår du, hvad det vil sige, at have været en glad kristen, men nu er dybt fortvivlet? Forstår du virkelig, hvad det vil sige, at hele livet ligger foran dig i kulsort mørke, og langt derude skinner Gud, men jeg kan ikke komme derud? Forstår du virkelig det?

Det sker dog, at Gud lader os komme tæt på, som med den kana'anæiske kvinde i evangeliet, der henvender sig til Jesus med sit ”Forbarm dig over mig, Herre, Davids søn! Min datter plages slemt af en dæmon.” Og hvad møder hun? Tavshed. En nærmest himmelråbende stilhed. Og da han endelig siger noget, er det afvisning. Afvisning; hun hører ikke til de rigtige. Et

menneske, en mor, bliver afvist af Guds søn, for hun hører ikke til de rigtige.

Den her scene stinker langt væk af overlegen arrogance. Han har en himmel fuld af barmhjertighed, og der ville jo ikke gå noget fra de rigtige, så hvad er der i vejen for, at hun skulle få en lille smule. Men nej, hun hører ikke til de rigtige. Jeg var gået igen, hvis jeg havde været hende. Og så havde jeg været færdig med Gud og Hans søn, og Helligånden var blevet bedt om at flytte ud af min sjæl og mit sind.

Men nu var det ikke hende selv, hun kom for. Hun kom for sit barns skyld. Hun viser her, hvad jeg har set flere gange, at der er næsten ingen grænser for, hvad en mor eller far lader sig byde i håbet for barnet. Hun tilsidesætter al selvrespekt og menneskelig stolthed og kaster sig ned for ham med fornyet bøn om hjælp. For så at blive sammenlignet med en hund.

Hvis jeg havde været i hendes sted, så havde jeg rejst mig og pandet ham en lige mellem øjnene. Er der da ikke grænser for ydmygelsen og fornedrelsen. En hund. I dette billede er en hund ikke et kæledyr og langt fra menneskets bedste ven. Men netop som en hund kryber hun i støvet for ham og bider al skam i sig, for hun er mor og det gælder hendes barn. Og om hun skal gå gennem ild eller vand eller åbenbart en offentlig fornærmelse, så gør hun det, for hun håber for sit barn. Hun er parat til at blive ingenting, hvis bare der kan blive nogen ting til hendes barn. Derfor lader hun sig ikke feje af bordet af hans filosofiske billesprog om børn og hunde og krummer på gulvet. Et billedsprog, der stinker af overlegen intellektuel arrogance, og som mere holder livet og mennesker på afstand end inviterer indenfor. Der sidder han som en herre, omkranset af 12 andre mænd, disciplene. Morer de sig på hendes bekostning? Er de forkerte mennesker og deres nød bizar underholdning for

herrefolket? Ja, det har historien vist mange gange. Er det en speciel form for himmelsk humor: Jeg kan godt det, du beder om, men jeg vil ikke. Ha-ha!?

Jesus bøjer sig dog for hendes argumentation, for hendes iver og vilje og tro, og det sker, som hun vil. Dette er ikke bare fordi det ville tælle helt vildt negativt på Himlens popularitetsmåling, hvis hun måtte gå med uforettet sag. Det er heller ikke fordi historien skal have en happy ending. Det er heller ikke fordi Jesus lige pludselig kommer ned fra sin guddommelige piedestal og bliver menneskelig. Det er heller ikke fordi Jesus bliver overbærende barmhjertig og tænker 'så lad gå da'. Det er heller ikke fordi sagen pludselig er blevet kendt og kommet i medierne.

Det store mørke livs-land mellem hende og hendes datter og lyset ude i det fjerne er ikke længere en forhindring. Det skaber ikke længere afstand mellem hende og lyset, mellem hende og Guds herlighed.

Der sker det i fortællingen om moderen, som også sker i GT-salmen, og som også sker i dagens salmer, at nød, fortvivelse, afmagt og mørke ender i lys og tak på ny.

Jeg tror ikke, at budskabet er, at når bare vi er villige til at gå langt nok ud i fortvivlelsens og afmagtens mørke, så vil Gud alligevel til sidst lytte til os og tage sig af os.

Jeg tror, at budskabet til os udspringer af også en guddommelig erkendelse af, at vi kan komme til at befinde os i det totale mørke, i den totale afmagt, i den altopslugende fortvivelse, det er slet ikke utænkeligt. Og det er så heller ikke utænkeligt, at vi da råber på Gud – og føler os skuffet og afvist. For hvilken ret har vi egentlig til at råbe og håbe på Guds barmhjertighed? Vi

hører jo ikke til de rigtige. Vi hører ikke til de retfærdige, som mange steder er Bibelens betegnelse for de rigtige. Med hvilket ret kommer vi til Gud?

Ingen. Når jeg står og ser livet ligge i mørke foran mig, og alt for langt ude Guds lys, da har jeg ingen ret. Men jeg har heller ikke andet håb. Moderen har ingen ret; men hun har heller ikke andet håb. Og i dette håb har hun en tro på kærligheden og barmhjertigheden. Og det er kærligheden og barmhjertigheden, der hjælper hende, fordi kærlighed og barmhjertighed er Guds inderste væsen og vilje mod os forkerte.

Fortællingen om moderen er ikke en fortælling om kristelig ydmygelse eller ydmyghed; men en fortælling om, at når vi ikke har andet håb end at tro på ham, så er han vort håb. Måske ligger livet i mørke foran os; men han er lyset forude, og han vil hjælpe os dertil.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen